

Studie om luftvägsinfektioner hos svenska får 2008

Sammanfattning:

2008 genomfördes en undersökning av luftvägsinfektioner hos svenska får. Prover från 21 besättningar med hostproblem samlades in och testades. Resultaten visar att det finns flera olika smittämnen i besättningarna och att mönstret skiljer sig mellan de olika besättningarna.

Avsikt/mål:

Ta reda på vilka smittämnen som förekommer hos får i svenska besättningar med hostproblem.

Material och metoder:

Projektet planerades i samarbete mellan SVA, Svenska Djurhälsovården och SLU.

Studien finansierades av Stiftelsen Svensk Fårforskning.

Ett examensarbete om provtagning med nässvabbar gjordes som ett delarbete parallellt med studien (Marta Fjällström 2008; Pris för bästa exjobb).

Deltagande fårbesättningar valdes ut pga känd historia av problem med hosta; 21 besättningar i olika delar av landet (från Skåne till Norrbotten) besöktes vid ett tillfälle vardera.

Prover samlades in vid besöket av fårhälsovårdens veterinärer (nässvabbar, blodprov, träckprov) och vid slakt av besiktningsveterinärer (lungprover). Bakteriologisk, virologisk, parasitologisk och histologisk undersökning gjordes på SVA. För varje besättning samlades fem nossvabbar och tio blodprov in. Från var och en av tio av besättningarna samlades fem lungprover in via slakterierna.

Proverna testades med följande metoder:

Nossvabbar – bakteriologisk odling, PCR för adenovirus.

Blodprover – serologi för RS-virus, PIV-3, lungmask.

Lungprover - - odling för mykoplasma, histologisk undersökning.

Resultat:

Besätt-ning	Bakt nos	Bakt lunga	Myco-plasma	Virus RSV	Virus PIV-3	Virus adeno	Lung-mask	Histo-patologi
1	-	-	-	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	K i p
4	-	-	+	-	-	-	-	K i p, emf
5	-	-	-	-	(+)	-	-	K i p
6	-	+	+	(+)	-	-	-	K i p, pur
9	-	-	-	+	-	+	-	
12	+	-	+	-	-	-	-	K i p, pur, emf
13	-	-	+	+	+	-	-	
18	-	-	+	+	(+)	-	-	K i p, pur
19	-	-	+	-	+	-	-	K i p, emf
	1/10	1/10	6/10	4/10	4/10	1/10	0/10	
	1/21			5/21	9/21	4/21	0/21	

Tabell 1:

Studie av luftvägspatogener i 21 svenska fårbesättningar. Från 10 av besättningarna samlades förutom nossvabbar och blodprover även in lungor från lammslakten.

Anm: Nossvabbar testades för bakterier och adenovirus; blodprover testades för antikroppar mot RS-virus, parainfluensa typ 3 virus och lungmask. Lungvävnad testades för *Mycoplasma ovipneumoniae* och med histologisk undersökning. KIP = kronisk interstitiell pneumoni; emf = emfysem; pur = purulent inslag.

Diskussion:

Mycoplasma ovipneumoniae påvisades i lungorna från slaktlammen i mer än hälften (6/10) av besättningarna och den histologiska undersökningen av dessa lungor visade kronisk interstitiell pneumoni. Detta tyder på att mykoplasma är en viktig del av hostproblematiken i besättningarna.

Nossvabbar har inte fångat upp bakteriella infektioner utom i en besättning. (Nossvabb med hylsa gav ett något bättre resultat (se Marta Fjällström 2008) än konventionella svabbar). I en annan besättning påvisades bakterier i slaktlungorna. I båda fallen var det *Mannheimia haemolytica* som påvisades. Det skulle behövas mer ingående och bättre designade studier för att kunna dra slutsatser om bakterier som orsak till hosta och pneumoni hos svenska får.

I enstaka av studiens besättningar verkar RS-virus ha betydelse för de kliniska symtomen. Betydelsen av PIV-3 och adenovirus är otydlig.

Inte i någon av besättningarna påvisades antikroppar mot stora lungmasken (*Dictyocaulus viviparus*), vilket inte utesluter att den kan spela en patogen roll i andra fårbesättningar även om den troligen inte är någon vanlig patogen.

Kerstin de Verdier, SVA, Katarina Gustafsson, SvDHV

Ref: Marta Fjällström: Metodik för bakteriologisk provtagning från nashålan på får
Examensarbete 2008:73; ISSN 1652-8697; SLU Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap